

HAKA

Eesti Hariduse
Kvaliteediagentuur

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine

Pärnu Vabahariduskeskus
Õppekavarühm keeleõpe (muu)

HINDAMISARUANNE

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“

2023

Täienduskoolitusasutuse nimi (jur)	Pärnu Vabahariduskeskus
Veebilehe aadress	https://www.janatrinkerakool.ee/vabahariduskeskus
Kontaktisik koolitusasutuses	Malle Jürgens
Hindamiskomisjon	<p>Gertrud Kasemaa on omandanud bakalaureusekraadi inglise filoloogias ja kirjaliku tõlke magistrikraadi Tartu Ülikoolist ning bakalaureuse ning magistrikraadi rahvusvahelise majanduse ja ärimise vallas Stockholmi Majanduskoolist Riias, samuti on ta õppinud haridusteaduste doktorantuuris Tallinna Ülikoolis ning täiendanud ennast keeleõppe vallas mitmetel täienduskoolitustel. Tal on kogemusi keeleõpetajana nii üldhariduses, kutse- ja kõrghariduses kui täienduskoolituses, samuti on ta koostanud erinevaid keeleõppe valdkonna õppekavasid ning tal on tase 7 õpetaja kutse</p> <p>Heli Kaldas on omandanud hariduse juhtimise magistrikraadi Tallinna Ülikoolist, mille Haapsalu Kolledži direktorina ta täna töötab. Varem on ta juhtinud Haapsalu Rahvaülikooli, kus ka täna vähesel määral kaasa lööb, mh õppekavade koostamisel. Heli on samuti täienduskoolituse õppekava koostamise juhendmaterjali üks autoritest ning kuulunud HAKA täienduskoolituse kvaliteedihindamise töögruppi.</p>
Hindamiskoordinaator	Karin Laansoo
Hindamisperiood	28.08.2023-07.11.2023
Valimi õppekavad	<ol style="list-style-type: none"> Inglise keel B1 https://www.janatrinkerakool.ee/_files/ugd/c65865_8342382cc4204178a60e21327a5a01ac.pdf Soome keel klienditeeninduses https://www.janatrinkerakool.ee/_files/ugd/c65865_b13fbfa5ebba458d82c214f636b5fcda.pdf

HINDAMISVALDKONDADE HINNANGUTE KOONDTABEL

Hindamisvaldkonnad	Koondhinnang hindamisvaldkonnale
1. Õppekava ja õppekavaarendus	<i>Nõuded on täidetud</i>
2. Õppimine ja õpetamine	<i>Nõuded on täidetud</i>
3. Koolitajad	<i>Nõuded on täidetud</i>
4. Ressursid	<i>Nõuded on täidetud</i>

Sisukord

Sissejuhatus	3
Õppekavarühma keeleõpe (muu) analüüs hindamisvaldkondade lõikes	5
I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS	5
II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE	8
III KOOLITAJAD	14
IV RESSURSID	15

Sissejuhatus

Täienduskoolitusasutuse õppekavarühma kvaliteedi hindamine on täienduskoolitusasutuse õppekavade ning nende alusel toimuva õppe ja õppealase arendustegevuse hindamine õppekavarühmas. Hindamist teostab Eesti hariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi HAKA). Hinnatakse, kas kvaliteet vastab [täiskasvanute koolituse seaduses](#) (TäKS) ja [täienduskoolituse standardis](#) määratletud täienduskoolituse kvaliteedi nõuetele ning [HAKA juhendis](#) sätestatud kvaliteedikriteeriumitele.

Hindamise eesmärgiks on anda täienduskoolitusasutusele soovitusi õppe kvaliteedi parendamiseks õppekavarühmas ja tunnustada parimat kvaliteeti.

Hinnatavate õppekavade valiku on teinud HAKA asutuse veebilehel olevate koolituspakkumiste seast. Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusid õppe kvaliteedi parendamiseks. Komisjoni töö aluseks on täienduskoolitusasutuse esitatud õppekavarühma eneseanalüüs ja selle lisad, asutuse veebilehel olev teave ning vestlustel kogutud informatsioon.

Õppekavade ja õppe kvaliteeti analüüsitakse **4 hindamisvaldkonna** alla kuuluva **8 kriteeriumi** lõikes. Kriteerium on nõue, mille täitmist hinnatakse. Kriteeriumite all on toodud **suunised**, mis sisaldavad näiteid selle kohta, mida kriteeriumi hindamisel arvesse võetakse.

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- koolitajad,
- ressursid.

Hindamiskomisjon toob oma aruandes iga hindamisvaldkonna lõikes välja tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamat kui nõuetele vastavus.

- **Parendusvaldkonnad ja soovitused** viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitused arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mitteamvestamine on koolitusasutuse otsustada. Arenguvõimalused ei mõjuta lõpphinnangu kujunemist.

HAKA täienduskoolituse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni hinnanguid hindamisvaldkondadele ja hindamisaruandes välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning võtab vastavalt **HAKA juhendis** sätestatud põhimõtetele vastu ühe järgmistest hindamisotsustest: a) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise ja talle on antud kvaliteedimärk; b) asutus on positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamise; c) asutus ei ole positiivselt läbinud õppekavarühma kvaliteedihindamist.

ÜLEVAADE HINDAMISPROTSESSIST

Asutus kooskõlastas HAKAga kvaliteedihindamise aja ja hindamiskomisjoni koosseisu 29.08.2023.

Hindamiskomisjon sai asutuse õppekavarühma eneseanalüüsi koos lisadega 18.09.2023.

Tagasiside asutuse eneseanalüüsi aruandele: põhjalik ja läbimõeldud, mõned küsimused, mida vestluste käigus täpsustasime.

Vestlus asutuse esindajatega toimus 11.10.2023.

HAKA saatis esmase hindamisaruande asutusele 3.11.2023.

Asutus vastas 8.11.2023, et neil aruande kohta kommentaare ei ole.

HAKA edastas lõpliku hindamisaruande asutusele 8.11.2023.

TÕENDID

Komisjoni hindamisaruanne põhineb järgmistel tõenditel:

- SA Pärnu Vabahariduskeskuse eneseanalüüs (18.09.2023)
- Õppekava “Inglise keel B1” (asutuse kodulehelt seisuga 18.09.23)
- Õppekava “Soome keel klienditeeninduses” (asutuse kodulehelt seisuga 18.09.23)
- SA Pärnu Vabahariduskeskuse töötajate ja koolitajatega läbi viidud vestluste protokoll (11.10.23)
- SA Pärnu Vabahariduskeskuse kodulehekülg (seisuga 16.10.23)
- Koolitusasutuse esitatud täiendavad materjalid (06.10.2023):
 - täienduskoolituse tunnistuse ja tõendi näidis
 - tagasiside küsitluse vorm
 - küsitluse vorm täiendkoolituskursuse algul

- näited inglise keele kursuse iseseisvatest töödest, testidest ja lõputööst

Õppekavarühma keeleõpe (muu) analüüs hindamisvaldkondade lõikes

I ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

1. Õppekavad on ajakohased ja nende arendusprotsess on tõenduspõhine.

Suunised: Asutusel on olemas õppekavade väljatöötamise ja arendamise põhimõtted ja neid rakendatakse praktikas. Õppekava on välja töötatud sihtrühma ja/või tööturu vajadustest lähtuvalt. Kus võimalik, toetatakse valdkondlikele uuringutele (nt OSKA), ja kus asjakohane, lähtutakse valdkondlikest regulatsioonidest (nt määrused, rahvusvahelised standardid) või kutsestandarditest. Asutuses vaadatakse regulaarselt üle õppekavad, selgitatakse välja nende arenguvajadused, kasutades õppijate, koolitajate jt osapoolte (nt tööandjad) tagasisidet, ning uuendatakse õppekavasid, püüeldes parima kvaliteedi poole. Potentsiaalsele õppijale kättesaadav informatsioon veebilehel või muul avalikkusele kättesaadaval meediaplatvormil õppekava kohta on asjakohane.

ANALÜÜS

Komisjon viis läbi SA Pärnu Vabahariduskeskuse keeleõppe (muu) õppekavarühma kvaliteedihindamise, valimi õppekavadeks olid “Inglise keel B1” ja “Soome keel klienditeeninduses”. Komisjon tutvus asutuse eneseanalüüsiga ja viis läbi vestluse koolitusasutuse juhi, arendusjuhi, inglise keele ja soome keele õpetajaga. Komisjon sai põhjaliku ülevaate valimisse valitud kahe koolituse kohta ning tagasiside, et viimastel aastatel pole ühte neist (soome keele kursust) piisava arvu huviliste puudusel toimunud. Suuline vestlus soome keele õpetajaga kinnitas seda. Inglise keele B1 õppekava oli hindamisperioodil aktiivselt töös.

Õppekavade ja õppekavaarenduse osas hindas komisjon nende ajakohasust ja arendusprotsessi tõenduspõhisust. Komisjonil on piisavalt kogutud andmeid, et hinnata kooli tugevusi ja teha parendusettepanekuid.

Võõrkeelte õppekavade koostamise aluseks on Euroopa keeleõppe raamdokument, mis sätestab, millised on õppija/keele kasutaja osaoskused erinevatel keeletasemetel. Asutuse eneseanalüüsis on välja toodud, et asutusel on oma süsteem õppekavade ja väljatöötamiseks ja arendamiseks. Vestlus kooli juhi ja arendusjuhiga kinnitas seda. Muuhulgas on koolil käsil arengukava uuendamise protsess, kus õppekavadele pannakse suurt rõhku. Vestluse raames saadi kinnitust infole, et iga õppeaasta lõpul analüüsivad õpetajad lõppenud õppeaastat ning ühisel arutelul otsustatakse, millised õppekavad vajavad kohendamist, täiendamist või uuendamist. Enne õppeaasta algust kogunevad sama valdkonna (nt. inglise keel) koolitajad ning teevad vajadusel muudatusi, silmas pidades sihtrühma ja tööturu vajadusi.

Nii asutuse eneseanalüüsis kui vestlustel oli komisjoni jaoks näha, et asutus tunneb oma õppijaid ja nende vajadusi ning on arvestanud nendega õppekavade väljatöötamisel (nt. auditoorse ja iseseisva töö maht, kus arvestatakse seda, et enamik täiskasvanud õppijaid õpib töö ja pere

kõrvalt õhtuti, ka koroonajärgsel ajal on õppijatel võimalus osaleda tundides vajadusel veebi teel).

Õppijale on kooli veebilehel kättesaadav vajaminev informatsioon. Avades õppekalendri saab õppija kätte vajaliku info õppekava, õpetaja, toimumise aja ja õppemaksu tasumise kohta. Õppija võiks leida esmasel registreerimisel otselingid ka õppetöö korralduse ja Stuumiumi kohta. Näiteks võib panna koolituse reklaami juurde lingi vastuvõtu jaotisele veebilehel, kus on kompaktselt esitatud kõik vajaminevad dokumendid, millega peaks tutvuma enne õppima asumist. Komisjon soovib kodulehte õppija huvidest lähtuvalt paremini süstematiseerida. Komisjon soovib kaaluda ka lastele ja täiskasvanutele suunatud õppekavade eristamist kodulehel. Komisjon soovib üle vaadata veebilehel ka Täienduskoolituse kvaliteedi lingi (hindamise hetkel see ei avanenud).

Koolitusasutuse juht tõi vestlusel välja asjaolu, et olles pidanud kooli rohkem kui 30 aastat, on murekohaks, mis saab koolist edasi, kui selle loojad pensionile lähevad. Uus arengukava saab olla võimaluseks seada fookusesse kooli järjepidevuse hoidmise ja potentsiaalse järgmise koolijuhi arengu toetamise näiteks olemasolevate õpetajate pinnalt.

Arenguvõimalused

- 1) Õppijate, töötajate ja koostööpartnerite paremaks informeerimiseks tulevikuplaanide osas soovitame kooli veebilehele üles laadida arengukava.
- 2) Lisada kursuse reklaami juurde link lehe jaotisele "Vastuvõtt".

2. Õppekava erinevad osad moodustavad sidusa terviku. Õpiväljundid vastavad õppekava eesmärgile ja sisule ning on õppekavas planeeritud õppeaja ja meetoditega saavutatavad.

Suunised: Õpiväljundid kirjeldavad koolituse lõpuks omandatavaid teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning nende saavutamist õppija poolt on võimalik kas koolituse käigus ja või selle lõpus hinnata. Kus asjakohane, vastavad õpiväljundid valdkonna kutsestandardi ja/või regulatsiooni nõuetele ([täienduskoolituse standard § 2 lg 2](#)).

Õppekava erinevad osad – pealkiri, eesmärk, õpiväljundid, õpingute alustamise tingimused (sh digiõppes osalemiseks vajalikud nõuded), õppesisu, õppemeetodid, hindamine, õppemaht – on omavahel kooskõlas ja moodustavad sidusa terviku ning võimaldavad koolituse sihtrühmal ettenähtud ajaga saavutada õpiväljundid. Koolituse kirjelduses on nimetatud, milliseid tehnoloogilisi vahendeid õppijal on vaja, et veebiõppes osaleda.

ANALÜÜS

Õppekava "Inglise keel B1" koosneb neljast moodulist/kursusest. Iga kursuse maht on 100 akadeemilist tundi, sh. 70 kontakttundi ja 30 tundi iseseisvat tööd. Kõik neli moodulit on

õppekavas detailselt lahti kirjutatud. Õpiväljundid on kõigil neljal moodulil samad, küll aga erinevad õppesisu ja grammatika. Õppekavas on käsitletud iseseisva töö mahtu erinevalt. Õppekava alguses on välja toodud 70 ak/h auditoorset tööd ja 30 ak/h iseseisvat tööd. Õppekava moodulites on iseseisva töö maht 40 ak/h. Korrektsuse mõttes on vaja need ühtlustada. Vestluses koolijuhtidega selgus, et õige on 30 ak/h iseseisvat tööd.

Asutus on eneseanalüüsis esitanud põhjaliku ülevaate koolituse õpiväljunditest koos õppe sisu ja õpiväljundite hindamise kirjeldusega. Arendatakse keeleõppes olulisi osaoskusi (mõistmine, kõnelemine, kirjutamine) erinevat tüüpi tunnis tehtavate harjutuste ja tööde ning iseseisvate tööde abil. Väljundite saavutamist kontrollitakse vahetestide ja lõputöö abil, suulise keeleoskuse hindamine käib jooksvalt tundides. Kuna grupid on väikesed, reeglina alla 10 õppi ja ning grupp käib koos pikema perioodi jooksul, on see komisjoni hinnangul hea viis suulise keeleoskuse arengu hindamiseks. Lõputöö positiivseks soorituseks loetakse vähemalt 51% õigeid vastuseid. Õpingute lõpetamise eelduseks on osalemine vähemalt 80% kontakttundides.

Komisjoni hinnangul peaks iga mooduli/kursuse õpiväljundid olema mõnevõrra erinevad. Hetkel on kõigi nelja mooduli õpiväljundid identsed, aga igas moodulis liigub õppi ja ju kvalitatiivselt edasi. Ka tunnistusel on täpselt ühtmoodi sõnastatud õpiväljundid nelja erineva mooduli puhul eksitavad, sest kui juba esimese läbitud kursuse järel on need saavutatud, siis jääb arusaamatuks, milliseid oskusi arendatakse järgmisel kolmel kursusel.

Hetkel on neli Inglise keel B1 õppekava moodulit/kursust tähistatud numbritega B1.1., B.1.2., B1.3. ja B.1.4. Komisjon leiab, et selline tähistus võib tekitada õppijas segadust talle sobiva keelekursuse taseme valikul, sest Euroopa keeleõppe raamdokument jagab B1 keeletaseme kaheks: B1.1. ja B1.2. Komisjoni soovitab asutusel mõelda kursuste tähistamise peale nii, et need oleksid loogilisemas kooskõlas Euroopa keeleõppe raamdokumendi tähistustega, nimetades need ümber näiteks järgnevalt: B1.1- I osa, B.1.1- II osa, B1.2.- I osa, B1.2.- II osa.

Komisjon leiab, et kui võtta aluseks kogu õppekava (Inglise keel B1) ja arvestada praegu kõigi nelja mooduli all korduvad õpiväljundid õppekava õpiväljunditeks, on need hinnatavad ja ettenähtud ajaga saavutatavad, samuti sihtrühmale kohased. Auditoorse ja iseseisva töö maht on komisjoni hinnangul omavahel tasakaalus.

Õppekava komponentide sidusus

Õppekaval on komisjoni hinnangul selge eesmärk (millised teadmised ja oskused õppi ja kursuse läbides omandab). Selgelt on sõnastatud ka õppe alustamise tingimused (kas A2 keeletaseme tunnistus, koolis tehtav kirjalik tasemetest või enesehindamise skaala, mis on lingitud õppekava juurde).

Õppekavas kirjeldatud õppe- ja hindamismeetodid on komisjoni hinnangul sobivad õpiväljundites kirjeldatud oskuste ja teadmiste edasiandmiseks ja hindamiseks. Komisjonil jaoks jäi õppekavaga tutvumisel arusaamatuks, missugune test kursuse edukaks lõpetamiseks teha tuleb (sest õppekavas on kirjas 'suuline ja/või kirjalik test'). Vestluses koolitajaga selgus, et kursus lõpeb kirjaliku testiga. Komisjoni hinnangul võiks see õppekavas ühemõtteliselt kirjas olla.

Õppekava "Soome keel klienditeeninduses" eesmärgiks on omandada klienditeenindaja tööks ning suhtlemiseks vajalik sõnavara, väljendid ja grammatika tasemel A2. Komisjon leiab, et õppekava väljundid, õppe sisu ja väljundite saavutamise hindamine on omavahel kooskõlas ning õpiväljundid on õppekavas välja toodud mahuga (60 tundi auditoorset õpet ja 40 tundi iseseisvat tööd) saavutatavad, arvestades spetsiifilist fookust klienditeenindusele.

Parendusvaldkonnad ja soovitusel

- 1) Hetkel on kõigi nelja mooduli/kursuse õpiväljundid täpselt samad. Komisjon soovib iga kursuse jaoks sõnastada oma õpiväljundid, millest peegelduks õppija areng iga kursuse jooksul.
- 2) Õppekavas on vastandlik informatsioon iseseisva töö mahu osas (40 või 30 akadeemilist tundi). Komisjon soovib asutusel ühtlustada inglise keele B1 õppekava moodulite kirjelduses iseseisva töö mahuks 30 akadeemilist tundi.

Arenguvõimalused

- 1) Komisjoni soovib asutusel mõelda kursuste tähistamise peale nii, et need oleksid loogilisemas kooskõlas Euroopa keeleõppe raamdokumendi tähistustega, nimetades need ümber näiteks järgnevalt: B1.1- I osa, B.1.1- II osa, B1.2.- I osa, B1.2.- II osa.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS

Asutusel on süsteem õppekavade väljatöötamiseks ja arendamiseks. Õppekavasid analüüsitakse regulaarselt ja tehakse vajadusel muudatusi. Asutus tunneb oma õppijaid ja nende vajadusi ning on arvestanud nendega õppekavade väljatöötamisel. Info õppekavade kohta on asutuse veebilehel kättesaadav, kuid võiks olla komisjoni hinnangul paremini süstematiseeritud.

Õppekavade õpiväljundid kirjeldavad asjakohaselt tervikkoolituse lõpuks omandatavaid teadmisi ja oskusi ning neid on võimalik hinnata. Õppekavad on sidusad, õppesisu, õppe- ja hindamismeetodid on kooskõlas.

Inglise keele õppekava puhul soovib komisjon üle vaadata iga mooduli õpiväljundid, et osalejale tekiks parem arusaam keeleoskuse arengust erinevate moodulite lõpuks. Samuti soovib komisjon täpsustada erinevates materjalides õppekava iseseisva töö maht ja kursuse lõpus kirjaliku testi sooritamise. Kuna välja toodud parendusvaldkonnad on pigem tehnilist laadi ning

õppekava kui terviku arendamise ja rakendamise kvaliteeti oluliselt ei mõjuta, hindab komisjon õppekava ja õppekavaarenduse valdkonna nõuded täidetuks.

ÕPPEKAVA JA ÕPPEKAVAARENDUS: Nõuded on täidetud

II ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

3. Koolitaja suunab õppijaid õppimise eest vastutust võtma.

Suunised: *Õppijad on kaasatud õppeprotsessi kujundamisse. See tähendab, et õppeprotsessi alguses on õppijatega läbi arutatud, mis on õppekava eesmärk, õpiväljundid, kuidas toimub õppimine ja hindamine ning kuidas antakse tagasisidet. Koolituse alguses on kaardistatud, milliste ootustega on õppijad koolitusele tulnud ning nende ootustega arvestatakse.*

ANALÜÜS

Komisjon veendus, et koolitusasutuse õppijal on võimalik sobiva keeleõppe tasemegrupi leidmiseks teha koolisisene kirjalik tasemetest või kasutada Euroopa Nõukogu keeleoskustasemetete süsteemi enesehindamise skaalat, mille link on lisatud inglise keele õppekavale. Samuti on õppijal võimalus tulla kursuse esimesse tundi, et aru saada, kas kursuse tase on talle sobiv. Vahel soovivad ka õpetajad õppijatele talle sobivamat keeletaseme rühma. Komisjoni hinnangul on õppijale enne õppima asumist avaldatud piisavalt infot ja enesehindamise võimalusi õige keelegrupi valimiseks.

Koolitusasutuse kirjalikus eneseanalüüsis tuuakse välja, et õppekava sätestab, mida ja kuidas õpitakse ja õppija peaks seda enne õppima asumist lugema kooli kodulehel. Õppeprotsessi kavandamiseks on asutus välja töötanud *õppeprotsessi kavandamise* küsitluslehe, et kursuse algul välja selgitada, millised on õppijate ootused kursusele ja milliseid on nende enda jaoks sõnastatud õpiväljundid. Samuti küsitakse, milliseid osaoskusi (nt. rääkimine, kirjutamine, sõnavara, grammatika) peavad õppijad enda jaoks kursusel kõige olulisemaks. See küsitlusleht on alles kasutusele võetud ja komisjoni hinnangul võib see kujuneda heaks abivahendiks keeleõpetajale. Hindamiskomisjon sai kinnitust, et enne õppeprotsessiga alustamist küsitakse õppijatelt nende paremaks keele omandamiseks arvamusi ja soove.

Vestlusel rõhutasid nii asutuse juhid kui koolitajad mitmel korral õppijakesksust. Rõhutati nii seda, et oluline on, et iga õppija saaks kursuselt just talle vajalikud teadmised-oskused, kui ka seda, et alati ei pruugi õppija kõige paremini teada, mis on õppimiseks vajalik ning mis teda õppimisel toetab. Näiteks kirjeldati eneseanalüüsis juhtumit, kus üks õppija leidis, et koolitaja on liiga nõudlik (nõudis iseseisvate tööde lahendamist), ning selle olukorra positiivset lahendamist

koostöös õppija, koolitaja ja asutuse juhiga. Suulisel vestlusel kooli juhiga selgus, et õppijakesksus on ka see, kui õppija võib õppes osaleda ilma, et ta sooritab eksamid ja saavutab väljundid.

Vestluses koolitajatega selgus, et nad on väga paindlikud, et õppijad saaksid kursustel just neid oskusi, mida nad iseenda jaoks, kas tööalaselt või isiklikult, oluliseks peavad ja vajavad. Näiteks tõi inglise keele õpetaja välja, et üks rühm oskas juba suhtluskeelt päris hästi ja soovis enam tähelepanu pöörata grammatikale, et osata kirjutada korrektseid tööalaseid kirju. Selle soovi integreeris õpetaja kursuse õppesisusse.

4. Koolitajad kasutavad õppekava elluviimisel asjakohaseid õppemeetodeid, mis toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Koolitaja lähtub koolituse läbiviimisel õppekavast ja toetab õppijat õppe protsessis. Kui koolitust viib läbi mitu koolitajat, on koolitajad koostöös läbi arutanud terve koolituse sisu ja tagavad, et koolitus moodustab õppija vaates terviku.

Õppemeetodid on asjakohased: nende valikul on arvestatud koolituse eesmärgi, õpiväljundite ja sihtrühmaga ning need toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel. Koolitaja kasutab õppekava eesmärkide saavutamiseks paindlikke ja vaheldusrikkaid ja õppijate eripärasid arvestavaid lähenemisviise, mis toetavad õppijate õppimist ning õpioskuste arengut.

ANALÜÜS

Komisjoni hinnangul on mõlema analüüsitud õppekava õppemeetodid õppijat toetavad. Õppes kasutatakse väga erinevaid meetodeid, et arendada kõiki keeleoskuse aspekte (rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust), neid meetodeid kirjeldatakse õppekavas ja nende kasutamist kinnitasid vestlusel ka koolitajad (nt. tunnis tegeletakse peamiselt suulise keeleoskuse arendamisega, iseseisvateks töödeks antakse enam lugemis- ja kirjutamisülesandeid, lisaks kasutab inglise keele õpetaja erinevaid veebikeskkondi (sõnavara ja grammatikaharjutused). Õppetöö aluseks on mõlemal keelekursusel üks peamine õppematerjal (õpik), mida toetavad muud abivahendid/keskkonnad.

Koolitusasutus on eneseanalüüsis välja toonud oma tugevusena hübriid- ja veebipõhist õpet. Näitena tõi vestluses osalenud inglise keele õpetaja oma parasjagu käimasoleva kursuse, kus üks õppija osaleb pidevalt veebi teel ning võimalus veebi teel osaleda on ka neil, kes muidu kohal käivad, aga ühel või teisel põhjusel, nt. haiguse tõttu, konkreetses tunnis osaleda ei saa. Samas rõhutas ta, et õppijad tahavad väga kohal käia, keeleõpe on neile omamoodi klubilise tegevuse vorm.

Õppekava "Inglise keel B1":

Komisjoniga vestlusel osalenud inglise keele õpetajal on oma blogi, kuhu ta koondab erinevaid tüüpi ülesandeid ja harjutusi. Õppes ja iseseisvate tööde puhul kasutatakse erinevaid veebikeskkondi, näiteks quizlet.com (sõnad), wizer.me (testid), weebly.com (õpetaja tunnimaterjalid), blogger.com (õpilastele lisaülesanded).

Veebipõhiste harjutuste tegemiseks on asutusel olemas tahvelarvutid, mida õppijad soovi korral kasutada saavad (paljud eelistavad enda arvutit või nutitelefoni).

Õppekava "Soome keel klienditeeninduses":

Esikohal on suulise keeleoskuse arendamine. Õppijaid toetatakse igakülgsesti, et nad julgeksid hakata soome keeles rääkima ja omavahel suhtlema. Soome keele kursus on õpetaja õpetamismeetoditest tulenevalt läbitav vaid auditoorse õppena, sest põhirõhk on suulise keeleoskuse arendamisel, mida on grupipõhise õppe puhul veebi teel keerulisem läbi viia.

Komisjoni hinnangul on õpimeetodid vaheldusrikkad, õppijate huvisid ja eripärasid arvestavad ning toetavad õppijaid õpiväljundite saavutamisel.

5. Õppekavas on sätestatud lõpetamise tingimused ja väljastatavad lõpudokumentid. Õppija saab koolitajalt tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Tunnistuse andmise korral hinnatakse kõikide õpiväljundite saavutamist.

Suunised: Lõpetamise tingimused on asjakohased ja lõpetamise dokumentide väljastamisel lähtutakse seaduse nõuetest ([täienduskoolituse standardi § 2 lõike 1 punktis 9 ja § 3 lõigetes 1 ja 2](#)). Kui koolituse lõpus antakse tunnistus, siis on alati hinnatud kõikide õpiväljundite saavutamist ja antud selle kohta õppijale tagasisidet. Hindamine on läbipaistev ja objektiivne ning toetab õpiväljundite saavutamist. Kui koolitus lõpeb tõendiga, siis annab koolitaja igale õppijale arengut toetavat tagasisidet oskuste, teadmiste ja hoiakute omandamise kohta. Hindamine ja tagasiside andmine toimub kas õppeprotsessi käigus või lõpus.

ANALÜÜS

Õppekavas on välja toodud tunnistuste ja tõendite väljaandmise kord. Õpingute lõpetamise eelduseks on vähemalt 80% kontakttundides osalemine + iseseisev töö, vahetestide ning lõputöö sooritamise ning õpiväljundite saavutamise. Kursuse lõputöö (suuline ja/või kirjalik test) positiivseks soorituseks loetakse vähemalt 51 % õigeid vastuseid. Inglise keele kursuse lõputöö on kirjalik ning mõõdab mõistmist nii kõnes kui kirjas ja kirjutamist. Suulist keeleoskust hindab koolitaja kursuse kestel jooksvalt. Soome keele kursuse lõputöö on suuline ja kirjalik. Komisjoni hinnangul on selline õpiväljundite saavutamise kontroll asjakohane ja võimaldab hinnata õpiväljundite saavutatust. Komisjonile esitatud kursuse lõputunnistusel on välja toodud

koolituse maht ja omandatud õpiväljundid osaoskuste lõikes. Tunnistus on igati informatiivne, aga täpsustamist vajaks keeletaseme tähistus.

Lõputunnistuse tagakülg on väga inforohke. Seal on välja toodud kõik asutuses õpetatavad kursused, nende õpetajad ning samuti hindamisskaala hinnangu andmiseks. Komisjoni hinnangul on selline hindamisskaala oma kohati mitesobivate sõnastustega, nt. kidur, mõttetu – üleliigne.

Kui õpitulemusi ei saavutatud, kuid õppija osales õppetöös, väljastatakse õppijale tõend. Tõend väljastatakse vastavalt osaletud kontakttundide arvule, kuid mitte juhul, kui õppija osales vähem kui pooltes tundides.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Komisjon leiab, et õppijate ja tööandjate jaoks on eksitav, et kõigi nelja kursuse õpiväljundid on identsed ning soovib neid täpsustada iga kursuse jaoks vastavalt kursuse õppesisule ning kajastada tunnistusel konkreetse kursuse õpiväljundeid.

Arenguvõimalused

- 1) Komisjon soovib kujundada ümber tunnistuse tagakülje, eelkõige selle osa, mis puudutab seal olevat hindamisskaalat. Tasub kaaluda, millist lisaväärtust annab täiskasvanud õppijale selline hinnang.

6. Õppijatelt kogutakse tagasisidet õppimisele ja õpetamisele ning tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

Suunised: Õppijaid innustatakse andma koolitajale tagasisidet õppimise ja õpetamise protsessi kohta. Tagasisidet kogutakse süsteemselt. Tagasiside küsimused kajastavad koolituse erinevaid aspekte, näiteks õppijate rahulolu õppesisu, meetodite, hindamise, õppe mahu ja koolitajaga. Tagasiside tulemusi analüüsitakse ja arvestatakse õppeprotsessi parendamisel.

ANALÜÜS

Nii eneseanalüüsis kui vestlustes rõhutati, et väga oluliseks suuniseks on asutusele õppijate tagasiside iga kursuse lõpus. Õppijatelt tagasiside saamiseks on asutus koostanud tagasiside vormi. Iga kursuse lõpus annavad õppijad kursuse kohta kirjalikku tagasisidet, mida analüüsib asutuse arendusjuht ning teeb sellest kokkuvõtte koolitajatele. Komisjon soovib siiski asutusel muuta tagasisideankeeti sisukamaks ja konkreetsemalt keeleõppe põhiseks. Samuti võiks olla eraldi tagasisideankeet lastele ja täiskasvanud õppijatele. Hetkel ei saa ankeedist eriti infot selle kohta, kuidas on õppijad rahul koolitaja, õppe sisu ja õppemeetoditega. Näiteks võiks tagasiside

siduda *õppeprotsessi kavandamise* ankeediga ja uurida õppijatelt kursuse lõpus, kas kursuse alguses endale püstitatud eesmärgid said täidetud ja mis nende eesmärkide saavutamist toetas või takistas. Täiskasvanud õppijate tagasiside võiks käsitleda uut ja avatud vastustega infot ka õppe sisu, väljundite, hindamise ja tagasisidestamise kohta.

Vestluses nii asutuse juhtide kui koolitajatega rõhutati ka õppijate jooksva suulise tagasiside olulisust. Väikeste keeleõpperühmade puhul on õppijatel võimalus koolitajatele öelda, mida oleks veel vaja korrata, mida juurde vaadata, milline osaoskus vajaks rohkem harjutamist. Samuti näeb koolitaja ise tundides, mis õppijatel hästi välja tuleb ja mis veel mitte ning saab vastavalt sellele õpet jooksvalt kohandada.

Asutuse juhtkond tõi välja, et üldiselt on kursuste lõpus antav tagasiside positiivne, sest kui mõnel õppijal tekib kursuse käigus mõni probleem, lahendatakse see kohe jooksvalt. Samuti rõhutati, et õpetajad teevad parandusi-täiendusi kursuse õppesisusse vastavalt konkreetse õppegrupi liikmete vajadustele. Nii eneseanalüüsis kui vestlustes rõhutati õppijate positiivse tagasiside ühe olulise näitajana inglise keele puhul suurt edasiõppijate hulka.

Arenguvõimalused

- 1) Koolitusasutuse tagasisideankeedi küsimused võiks komisjoni hinnangul üle vaadata, kaasata vajadusel küsitluste väljatöötamise koolitajaid ja õppijaid ja võimalusel teha erinevad tagasisideankeedid lastele ja täiskasvanud õppijatele. Üks võimalus on siduda tagasisideankeet *õppeprotsessi kavandamise ankeediga*. Täiskasvanud õppijate tagasiside võiks käsitleda avatud vastustega infot ka õppe sisu, õpiväljundite, hindamise ja tagasisidestamise kohta.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

Õppijad on kaasatud õppeprotsessi kavandamisse nii kursuse alguses, et leida endale sobiv õpperühm, kui ka kogu kursuse jooksul (nt. arvestatakse õppijate soovidega spetsiifiliste osaoskuste arendamisel) ning ka kursuse lõpus, kui õppijatelt küsitakse kirjalikku tagasisidet. Komisjon soovib tagasisideankeedi üle vaadata ning muuta see sisukamaks ja rohkem keeleõppe põhiseks, mõeldes eraldi nii täiskasvanud õppijatele kui lastele (ja nende vanematele).

Koolitajad kasutavad õpetamisel mitmekesiseid õppemeetodeid, mis toetavad erinevate osaoskuste arendamist ning nende abil on võimalik õppekavade õpiväljundid saavutada ja õppetulemusi hinnata. Inglise keele õppes on kasutusel erinevad veebikeskkonnad ja keelt on võimalik õppida ka veebi teel ja hübriidõppena, vastavalt olukorrale ja õppijate soovidele.

Õppekavas on välja toodud tunnistuste ja tõendite väljaandmise kord. Lõputunnistusel on välja toodud koolituse maht ja omandatud õpiväljundid osaoskuste lõikes. Komisjon soovib üle vaadata tunnistuse tagakülje.

Õppijatelt kogutakse regulaarselt tagasisidet nii suuliselt tundides kui kursuse lõpus kirjaliku ankeedi abil. Tagasisidet arvestatakse õppekavade arendamisel ja õppe planeerimisel (ka käimasoleva kursuse jooksul). Komisjon soovib tagasisideankeedi üle vaadata ning konkretiseerida (keeleõppe põhine, õppijaks kas laps või täiskasvanu).

ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE: Nõuded on täidetud

III KOOLITAJAD

7. Koolitajatel on koolituste läbiviimiseks vajalik erialane kvalifikatsioon, õpi- ja/või töökogemus ja täiskasvanute koolitaja pädevus. Info koolitajate kompetentside kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel. Koolitaja arendab regulaarselt oma erialaseid ja täiskasvanute koolitaja pädevusi.

Suunised: Info kõigi koolitajate kompetentsust tõendava kvalifikatsiooni, õpi- ja/või töökogemuse kohta on kättesaadav koolitusasutuse veebilehel ([TäKS § 11 lõige 2](#)). Veebilehel on koolitajate kompetentside kirjelduses lisaks erialasele kvalifikatsioonile ja varasemale töökogemusele märgitud asjakohane erialane ja täiskasvanute koolitamise alane enesetäiendamine. Koolitusasutus on määratlenud nõuded koolitajatele (sh praktikajuhendajatele) ning neid rakendatakse koolitajate (sh praktikajuhendajate valikul). Asutusel on olemas praktika läbiviimise põhimõtted. Koolitaja analüüsib oma tegevust, võttes mh arvesse õppijate tagasisidet, ning hoiab end kursis uuemate suundadega nii eriala- kui täiskasvanukoolituse valdkonnas.

ANALÜÜS

Eneseanalüüsis toob asutus välja, et koolitajate valikul lähtuvad nad eelkõige täiskasvanute koolituse seadusest, kus on sätestatud, et koolitaja on spetsialist, kes sihipäraselt loodud õpituatsioonis toetab täiskasvanud inimeste õppimist ja enesearendust. Kursust ei planeerita ega kuulutata välja enne vajaliku kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemusega koolitaja leidmist. Koolitaja vastavuse nõuetele selgitatakse välja tutvudes planeeritud koolitaja CV-ga ja kooli juhi ning arendusjuhi vestlusega kandidaadiga. Koolitusasutuse kodulehel on info koolitajate kompetentside kohta kättesaadav. Komisjon hinnangul on kodulehel olev info koolitajate kohta küllalt napp, aga annab siiski ülevaate koolitajate hariduslikust taustast ja erialasest töökogemusest ning koolitajad omavad koolitamiseks vajalikke kompetentse. Koolitajaid puudutavas infos võiks komisjoni hinnangul rohkem tähelepanu pöörata täiskasvanute koolitaja kompetentside välja toomisele.

Eneseanalüüsist selgus, et asutuses korraldatakse koolitajatele ühiskoolitusi kord aastas. Koolituse teema valitakse lähtuvalt eelneva õppeaasta kokkuvõtetest ja koolitajate soovist. Komisjoni hinnangul on sellise ühiskoolituse läbiviimine väga positiivne ja motiveeriv koolitajate jaoks. Igale koolitajale pakutakse ka tasuta võimalust osaleda aasta jooksul ühel koolitusasutuse korraldataval kursusel. Koolitajate pädevuse tõusule aitavad kaasa põhitöökohtades läbiviidavad koolitused (näiteks keeleõpetajad oma koolides).

Õppijate tagasiside kursuse lõppedes on kõigile koolitajatele vabalt kättesaadav, vastused on anonüümsed. Arendusjuht teeb õppeaasta lõpul tagasisidest kokkuvõtte ja annab sellest koolitajatele ülevaate. Nii asutuse juhid kui koolitajad kinnitasid, et koolitaja, arendusjuht ja kooli juht suhtlevad omavahel avatult. Kui õppijal tekib mistahes ajahetkel kursuse jooksul probleeme kas koolitaja või õppetööga, saab ta seda koolitajaga jagada ning koos püütakse olukorrale lahendus leida.

Vestluses rõhutasid asutuse juhid mitu korda, kui oluline on arvestada koolitajate soovide ja vajadustega (ajagraafik, õppematerjalid, muud töövahendid), et head koolitajad sooviksid koolis töötada. Juhtkond tajub väga hästi hea koolitaja kesket rolli õppetöös ning annab õpetajale vabaduse iga grupi dünaamika põhjal ise otsustada, mis ja kuidas just selle grupi ning iga grupi individuaalsete liikmete jaoks kõige paremini toimib, et saavutataks õpiväljundid. Komisjoni hinnangul on kooli juhtkond seadnud esikohale koolitaja heaolu, uskudes, et seeläbi on toetatud ka õppija, tema heaolu ja õpimotivatsioon ning soov tulla ka edaspidi nende kooli õppima. Seda tuge kinnitasid vestlusel ka koolitajad.

Tugevused

- 1) Koolitajatele pakutakse võimalust osaleda igal aastal tasuta ühel asutuse koolitusel. See võimaldab koolitajatel kogeda ennast ja õppimist õppija rollis ja seeläbi koolitajana areneda.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE KOOLITAJAD

Info koolitajate kompetentside kohta on asutuse kodulehel kättesaadav ja kursust ei planeerita ega kuulutata välja enne, kui on leitud vajaliku kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemusega koolitaja.

Kord aastas korraldab asutus oma koolitajatele ühiskoolituse. Komisjoni hinnangul on väga positiivne, et koolitajatele pakutakse ka võimalust osaleda tasuta ühel asutuse koolitusel aastas. See võimaldab koolitajatel kogeda end õppija rollis.

Koolitajatele on vabalt kättesaadav nende kursuseid puudutav kirjalik tagasiside. Asutus püüab koolitajate õpet puudutavatele soovidele vastu tulla, sest usub, et hästi toetatud koolitaja suudab ja tahab ka oma õppijaid hästi toetada.

IV RESSURSID

8. Füüsiline ja/või digiõppe keskkond on asjakohane ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Suunised: Füüsiline keskkond vastab tervisekaitse, tervishoiu ja tööohutuse nõuetele ja on õppijatele ohutu. Koolituse kirjelduse juures on olemas info ruumide ligipääsetavuse osas. Veebikeskkonnas läbiviidava õppe puhul arvestatakse õppija vajadustega. Õppija toetamiseks õpiväljundite saavutamisel on kavandatud aja- ja asjakohased digitehnoloogilised lahendused, sh vajadusel e-õppe keskkond.

ANALÜÜS

Komisjoni hinnangul toetab koolituskeskuse füüsiline keskkond õppeprotsessi edukat läbiviimist, sh on tagatud juurdepääs ratastoolis õppijatele ja ka paindlik võimalus hübriidõppe kaudu. Koolituskeskuse ruumid paiknevad Pärnus, Jannseni 7a, 3 korrusel. Maja juures on kaks suurt parklat, bussipeatus, kaldtee, lift. Korrusel, kus asutus koolitusi läbi viib, on kaheksa erineva suurusega klassi (17-56 m²). Kõigis klassides on statsionaarne tahvel, internetiühendus/WIFI, digiprojektor, arvuti, kõlarid, pabertahvel, vajadusel saab tunnis kasutada kooli tahvelarvuteid.

Füüsiline keskkond vastab tervisekaitse, tervishoiu ja tööohutuse nõuetele ja on õppijatele ohutu. Õppeklassi saab valida vastavale rühmale arvestades õppijate arvu.

Juhtkonna ja koolitajate ning õppijate omavaheline suhtlus toimub Studiumi keskkonnas. Selles keskkonnas on päevikud, kuhu saab märkida tundides osalemise, tundide sisu, kodused ülesanded, õppekeskkonda TERA saavad õpetajad üles laadida lisa õppematerjale. Komisjon sai suulisel vestlusel kinnitust, et koolitajad on tihedates omavahelistes kontaktides, omavahel jagatakse põnevaid uusi keskkondi ja kasulikke õppetöölaseid näpunäiteid.

Erivajadustega inimesed (ratastoolis) saavad koolimajja siseneda kaldteed mööda ja kolmandale korrusele tulla liftiga, vastav info on kirjas õppekavas. Kõikidesse ruumidesse on erivajadustega inimestel ligipääs. Kui nad kohale tulla ei saa või ei soovi, siis on neil võimalus õppetööst osa võtta veebikeskkonnas.

Tugevused

- 1) Inglise keele kursustel pakutakse õppijatele võimalust osaleda ka hübriidõppes või veebi teel.

KOONDHINNANG HINDAMISVALDKONNALE RESSURSID

Koolituskeskuse füüsiline keskkond toetab õppeprotsessi edukat läbiviimist ning vastab õpetamiseks ja õppimiseks sobivatele nõuetele, samuti on see juurdepääsetav ratastoolis inimestele. Inglise keele koolitusel pakutakse võimalust osaleda ka hübriidõppes või veebi teel. Vajadusel saab tundides kasutada asutuse tahvelarvuteid.

RESSURSID: Nõuded on täidetud